

hed, som er klar til at møde de store udfordringer, som opstår om ikke før så efter 1997.

Til slut tak til ministeren og hans embedsmænd for det store arbejde og besvarelsen af de mange spørgsmål, der har været om teleforhandlingerne.

Aage Frandsen (SF):

For SF har det været helt afgørende i de forhandlinger, som er foregået, og som fortsat skal foregå, at udviklingen inden for teleområdet bliver til gavn for ganske almindelige mennesker, og at udviklingen ikke kun sker ud fra de interesser, som nogle kapitalejere og investorer på dette område har, og at det ikke kun sker på deres betingelser.

Det er der da klart en risiko for, når vi taler om et område, hvor der kan tjenes ganske mange penge og der også investeres ganske mange penge.

Efter vores opfattelse er der ikke tvivl om, at det var en meget stor fordel for Danmark, at varetagelse af telefonitjeneste m.v. i begyndelsen af dette århundrede blev organiseret på en sådan måde, at telefonselskaberne fik monopol og klare forsyningsforpligtelser. Det betød, at også Maren i Kæret kunne få sin telefon og vel at mærke også til en rimelig pris.

Det betød, at vi fik en meget veludbygget infrastruktur på det her område, og at alle i princippet var ligestillet. Men at monopoler engang var rigtige, betyder ikke nødvendigvis, at de fortsat er rigtige. SF er f.eks. heller ikke tilhænger af, at der er monopol på varemarkedet, tværtimod synes vi, det er glimrende, at der er flere udbydere på netop varemarkedet.

Omvendt betyder det heller ikke, at de såkaldt frie markeds kræfter kan løse problemer, tværtimod er der brug for, at rene markeds kræfter kommer under styring, sådan at samfundsressourcer ikke spildes og der ikke sker en ulig tilgang af tilbudene.

I forhold til den aktuelle virkelighed er det ikke særlig relevant at diskutere monopoler kontra fri konkurrence.

EU har besluttet, at teleområdet skal være liberaliseret i 1998. Det er den virkelighed, vi står over for, og derfor er det også en bunden opgave, som vi skal løse på teleområdet. Det understreger jeg, uanset at SF heller ikke mener, at monopol på teleområdet i dag er ønskeligt.

Selv om monopolsituationen i sig selv ikke i dag er til gavn for brugerne, er det alligevel klart i brugernes interesse, at den liberalisering,

der sker på området, sker gradvis. Det er også i brugernes interesse, at Tele Danmark står forholdsvis stærkt, når den fulde liberalisering skal indtræde i 1998. Det giver en større sikkerhed for, at den universielle serviceforpligtelse, som formentlig fortsat vil påhvile netop Tele Danmark, kan opfyldes fuldt ud tilfredsstillende. Dertil kommer, at Tele Danmarks muligheder for at klare sig i konkurrencen i al almindelighed er bedre, hvis liberaliseringen sker gradvis, og det vil være til gavn for danske arbejdspladser. Derfor drejer det sig om på kort sigt, dvs. frem til 1998, at åbne op for konkurrence på udvalgte områder, hvor det gavner brugerne, og hvor det ikke nævneværdigt skader Tele Danmark og måske endda kan bidrage til, at Tele Danmark er bedre rustet til at konkurrere frit i 1998; det mener vi netop at de to lovforslag lægger op til.

I 1998 drejer det sig så om, når liberaliseringen skal træde i kraft, at sikre den universielle serviceforpligtelse til rimelige priser. Her er det nødvendigt med en vis styring, f.eks. i form af en fond, hvor det kan sikres, at der er teleoperatører, og det vil i første omgang formentlig sige Tele Danmark, der er villige til at påtage sig de økonomisk mindre givtige opgaver.

Man kan måske også forestille sig, at alle teleoperatører, der ønsker at være på markedet, skal påtage sig forpligtelser inden for teletjeneste, som ikke er så givtige. Det afgørende er igen, at alle danskere kan få adgang til almindelige teletjenester til rimelige priser.

Det er i dag ikke muligt at sige, hvad almindelige teletjenester er i 1998 og endnu mindre muligt at sige det om yderligere nogle år; det går den teknologiske udvikling alt for hurtigt til. Men i 1998 kunne man f.eks. forestille sig, at adgang til digitale centraler og ISDN-telefonmuligheder er noget, man kan sige hører med til almindelig teletjeneste.

Da der i mange år har været en vis – godt nok meget begrænset – indflydelse fra brugerne i KTAS og Jydsk Telefon m.v., er det vigtigt, at den indflydelse bevares, og vi ser gerne, at den udbygges. Derved kan de gamle monopolars aftagere – konkret Tele Danmark – besidde og få et potentiale, som andre teleselskaber ikke har, fordi det netop er et potentiale, at man har nogle brugere, som er engageret i foretagendet.

Dette begrænsede demokrati må f.eks. kunne dreje sig om, at repræsentantskaberne kan få mulighed for at få informationer, de kan inddrages i forbindelse med klager, takstfastsættel-